Épületfotó - a Postatakarékpénztár (Budapest, Hold utca 4.) főhomlokzata

Leltári szám:	VLT 398.1.1
Alkotó:	Lechner, Ödön (1845 - 1914) / építész
Készítés ideje:	1899 - 1901
Készítés helye:	Budapest
Technika:	digitális fotó

Az épület legdíszesebb része a főhomlokzatot záró, pártázatot alkotó, hullámzó attika és a felette emelkedő sátorformákból összeállított mázas cseréppel fedett tető, amelynek gerincén és csúcsain hatalmas méretű díszkerámiák állnak. Lechner Ödön középületein végigkövethető a falak befejezéseként a tető előtt húzódó pártázatos díszítés változása. A kecskeméti városházán a tető előtt alig észrevehetően, csipkeszerű díszítésként jelenik meg az egyetlen motívumot variáló műkősor. A kőbányai Szent László templom tetői előtt hasonló, de már több variánsú motívumok jelennek meg fémből a csatorna részeként, amelyek vizuálisan még itt is beleolvadnak az összképbe. A két épülettel nagyjából egy időben épült Iparművészeti Múzeum falainak lezárásaként már egy egész sávot végigfuttat az építész a tető alatt, amely még nem attika fal, de szerepe ahhoz hasonló. A falsávban, azt áttörve, kerámiával kitöltött oromzatos elemek jelennek meg, amelyeknek oromzati része a pártázat egyik tagoló eleme. A másik elem a kecskeméti városházán látható műkősorhoz hasonló, a falsáv tetején elhelyezve. A múzeumon a pártázatos rész az alatta húzódó falsáv, illetve az azt tagoló kerámiával kitöltött oromzatos elemek miatt hangsúlyos, és egyben ritmikus lezárást ad a homlokzatoknak. A Földtani Intézeten a pártázat már az attika fal része, amely hangsúlyos párkány fölött húzódik. A pártázat elemei az Iparművészeti Múzeuméhoz hasonlóak, de azok felnagyított változatai. A homlokzatot megosztó tornyok miatt az attika fal itt nem egységesen húzódik a tető előtt. A Postatakarékpénztárnál az attika és a pártázat összeolvad, a homlokzat organikus lezárása, nem választja el az alatta lévő felülettől párkány. Nagyobb elemei – amelyeket kerámia rács kapcsol össze – a téglakeret segítségével szervesen kapcsolódnak az alattuk húzódó ablaksorhoz. A középső és a szélső oromzatok a pártázati elemek felnagyított variánsai. A pártázat így ezen az épületen a homlokzatok hangsúlyos és egyben szerves lezárásának szerepét tölti be.

Irodalom

- Gerle János: *Lechner Ödön*. Holnap Kiadó, Budapest, 2003. - p. 189-207.
- Moravánszky Ákos: *Versengő látomások. Esztétikai újítás és társadalmi program az Osztrák-Magyar Monarchia építészetében 1867-1918*. Vince Kiadó, Budapest, 1998. - p. 20-26.
- Gerle János, Kovács Attila, Makovecz Imre: *A századforduló magyar építészete*. Szépirodalmi Könyvkiadó – Bonex, Budapest, 1990. - p. 120-121.
- Dr. Vámos Ferenc: A Postatakarék épülete. *Budapest*, 5. (1967) 12. sz.. 1967. - p. 18-20.
- Jánszky Béla: *A magyar formatörekvések története építészetünkben, 1894-1914*. Budapest, 1929. - p. 76. 77. 47. 28.
- Vámos Ferenc: *Lechner Ödön. I-II*. Budapest, 1927. - p. 23.
- *A Ház*, 4. (1911). 1911. - p. 361., 371.
- Gerő Ödön: A postatakarék háza. *Művészet*, 1. (1902). 1902. - 41-55.
- *Építő Ipar*, 25. (1900). 1900. - p. 198., 216.
- A postatakarék pénztár pályázatáról. *Műcsarnok*, 3. (1900). 1900. - 209.
- Marton Ákos: A Postatakarékpénztár új palotája. *Magyar Géniusz*, 9. (1900). 1900. - 194-195., 209.
- *Budapesti Építészeti Szemle*, 9. (1900) II. füzet. 1900. - p. 99-103.
- *Budapesti Építészeti Szemle*, 9. (1900) X. füzet. 1900. - p. 130-131.
- *Emlékkiállítás a művész születésének 140. évfordulójára*. O.M.F. Magyar Építészeti Múzeuma, Budapest - p. 11., 26., 29., 48., 94.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum